

Mūsų provincija

„Toncius“ išaudė dvidešimtmečio šokių juostą

Laima STONKUVIENĖ

Šį šeštadienį į Kretingos kultūros centrą rinksis tautinių šokių mylėtojai – Centro vyresniųjų liaudiškų šokių grupė „Toncius“ ir jos bičiuliai pakvies į tradicinę tautinių šokių kolektyvų šventę „Gintarinė klumpė“, skirtą „Tonciaus“ veiklos 20-mečiui.

„Atėjau pas tuometę kultūros centro direktorę Konstanciją Macienę ir pasakiau, kad man reikia paruošti tokią ir tokią diplominių darbų. Ji sutiko priimti, tačiau su sąlyga – šokėjus turėsiu susirinkti pats, – juokėsi grupės gyvavimo pradžią prisiminęs „Tonciaus“ vadovas Andrius Razmus. – Su žmona Svajone surankiojom keturias poras, visi šokėjai, aišku, buvo mūsų pažįstami. Susirinkom rugsėjo pradžioje, o mėnesio pabaigoje jau laukė pirmasis pasirodymas – šokome kretingiškės choreografas Jūratės Kiškienės šokį „Senjorų apvalcius“. Vasarį jau turėjome ne tik aštuonias šokėjų poras, bet ir buvome paruošę valandos trukmės koncertinę programą – apie 20 šokių šoko ir pagyvenę, ir vyresniojo amžiaus šokėjai bei vaikai“.

Vyresniojo amžiaus šokėjai tapo „Tonciaus“ pagrindu. Iki šiol grupėje tebešoka šeši – be pačių Andriaus ir Svajonės, dar Darius Katkus, Audrius Januška, Jolita Šamonskienė ir Jūratė Leonavičienė.

„Iš karto labai aktyviai įsijungėme į koncertinę veiklą, dalyvavome įvairiuose renginiuose, festivaliuose. Reikėjo pavadinti – juk visą laiką nesakysi, kad esi toks ir toks Kretingos kultūros centro šokių kolektyvas. Pavadinimo norėjosi žemaitiško, kad išsiskirtų iš kitų kolektyvų. Kadangi žemaičiai nuo seno mėgėjai „tonciavuote“, kilo mintis būtent taip grupę ir pavadinti. Šis pavadinimas visiems tiko ir patiko, tad šiuo vardu ir „pasikrikštijome“, – sakė pašnekovai.

Per dvidešimt metų „Toncius“ dalyvavo ne vienoje Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje, įvairiuose festivaliuose: „Senjorų apvalcius“ – Panevėžyje, „Veliuonos kadrius“ – Veliuonoje, konkursuose „Joniško pavasaris“ – Joniškėje, „Kadagys“ ir „Pora už poros“ – Vilniuje, kur tapo mažuoju laureatu, „Klumpakojis“ – Klaipėdoje, „Iš aplinkui“ – Širvintose.

„2006 metais buvome pakviesti į tarptautinį šokių ir muzikos festivalį „Viena saulė visiems“ Prancūzijoje, Montignac mieste. Pakliuovome kaip pliki į dilygnes – dorų koncertinių rūbų neturime, įsigyti nėra iš ko, o važiuoti tai norisi, – juokėsi Svajonė – Įsirdrašinė nuėjome pas tuometį rajono merą Valerijoną Kubilį, iki šiol esame jam dėkingi, kad buvome išgirsti ir sulaukėme pagalbos. Dabar jau turime po tris rūbų kompleksus, tad galime „pastrainuoti“. Festivalyje dalyvavo kolektyvai iš dešimties valstybių – Peru, Venesuelos, Jordanijos ir kitų, mes iš Lietuvos buvome vieninteliai, dar tokie „žali“, neturin-

ty dalyvavimo tokiuose renginiuose patirties. Tačiau festivalyje gimė draugystė su malaiziečiais, tad jau kitais metais išvykome į Malaiziją, Borneo salą. Buvo didžiulė egzotika“.

„Tonciaus“ vadovų teigimu, grupė įsimintinos buvo visos kelionės ir pasirodymai, o pabuvota tarptautinėje šokių šventėje Vengrijoje, viduramžių savaitės renginiuose Gotlando saloje Švedijoje, Balkanų šalių festivalyje Makedonijoje, Ohridoje, tarptautiniame liaudiškos muzikos festivalyje „Lustes“ Latvijoje, Jekabpils mieste, tarptautiniame liaudiškų šokių festivalyje Kipre, tautinių šokių festivalyje Estijoje, Viljandi mieste. Šiemet „Toncius“ dalyvavo Lietuvos šimtmečio dainų šventėje „Vardan tos...“ Vilniuje, koncertavo Lenkijoje – Sopot, Kartizuose, Lemberke, kur buvo itin šiltai sutikti ir priimti.

Vieną festivalį, į kurį pasikviečia draugus, organizuoja ir patys. Kai per pirmuosius metus truputį jau „išsiko“, surengė tautinių šokių festivalį „Gintarinė klumpė“. Pirmajame dalyvavo vienintelis kolektyvas iš Panevėžio, ir vyko festivalis ne Kretingos kultūros centre, o pramogų komplekse HBH. Metams bėgant festivalis įsisiūbavo – į jį atvažiuoja kolektyvai, su kuriais kretingiškiai susipažįsta ir susidraugauja Dainų šventėse, festivaliuose. Tiesa, į visus, kur tik yra kviečiami, renginius „Tonciaus“ šokėjai neturi galimybės nuvažiuoti, nes tam reikia ir pinigų – už keliones visada moka patys, ir laiko. „Visi turi darbus, vaikus, kurie, beje, užaugo kartu su mumis scenoje, savų problemų. Nepaisant to, randa laiko ir vakarais vykstančioms repeticijomis, ir išvykoms koncertuoti, kurių per metus būna vidutiniškai iki 10-ties. Labai džiaugiamės, kad per tiek metų neišsibarstėme, išlikome, žinoma, labai didelis plusas tas, kad didžioji dauguma porų yra sutuoktiniai“, – pasakojo Svajonė ir Andrius.

Šiuo metu „Tonciuje“ šoka Diana ir Rimantas Petručiai, Jolita ir Darius Šamonskiai, Ramunė ir Dainius Bagušiai, Rasa ir Gintaras Mačiuliai, Diana ir Robertas Baksčiai, Inga ir Virginijus Makuliai, Sonata ir Česlovas Raštučiai, kurie į repeticijas važinėja iš Klaipėdos. „Pačioje pradžioje grupėje buvo jau šokę žmonės. Dabar jau turime po tris rūbų kompleksus, tad galime „pastrainuoti“. Festivalyje dalyvavo kolektyvai iš dešimties valstybių – Peru, Venesuelos, Jordanijos ir kitų, mes iš Lietuvos buvome vieninteliai, dar tokie „žali“, neturin-

Tokie buvome prieš 20 metų...

„Toncius“ šiandien.

– kolektyvo veiklos pradžioje šokėjų metų vidurkis buvo 25 metai, dabar jau reikia pridėti dar 20“, – šypojoji Svajonė pridurdama, kad grupės narius šiandien jungia ne tik repeticijos ir šokiai: kartu keliauja, pramogauja, gimtadienius švenčia, net namus vieni kitiems statyti padeda. „Tas labiausiai ir džiugina – kad esame kaip viena didelė ir graži šeima, kad turime vieni kitus, sveikatos, o svarbiausia – noro šokti. Ne dėl laimėjimų, o dėl meilės ir išmoksta. Žinoma, tenka kovoti su scenos baime, atsikratyti visų kompleksų. Pasitikejimas savimi įgaunamas laiku bėgant. Dar ir pasenome

– visi buvę šokėjai – apie 30 žmonių,

kurių laukia maloni staigmena, keleatas garbės svečių – Prezidentūros orkestras vadovas Egidijus Ališauskas, ne kartą gelbėjęs, kai reikėjo „gyvos“ muzikos ir surinkdavęs kolektyvą; taip pat buvusi Kretingos meno mokyklos pedagogė Živilė Adomaitienė, kuriai šiais metais suteiktas Kretingos rajono garbės pilietės vardas; Kretingos meno mokyklos mokytoja Asta Paulauskienė ir kt.

Šventės dalyviams, be „Tonciaus“, dar šoks artimiausios grupės bičiuliai – liaudiškų šokių grupė iš Jurbarko „Mitura“, Panevėžio „Verdenė“, Palangos „Banguolis“, Klaipėdos „Spacierius“. Patys „Tonciaus“ šokėjai žiu-

rovus nudžiugins pirmuoju grupės šokių „Senjorų apvalcius“, „Bokalinis“, taip pat šokiais „Galalių gegužinė“, „Krykoniškių kadrius“, „Karvelio polka“, o „Šelmio polką“ trepsės visi šventėje dalyvausiantys kolektyvai.

Jubiliejui skirtą renginį ves Svajonės ir Andriaus Razmų dukra Indrė, šiuo metu šokanti Kauno technologijos universiteto tautinio meno ansamblyje „Nemunas“. Beje, jaunėlė Razmų dukra Miglė irgi eina tėvelių pėdomis – šoka Kretingos meno mokyklos šokių kolektyve „Ratilėlis“.

„Tonciaus“ vadovai ir šokėjai šventėje laukia visų liaudiškam šokiui neabejingų kretingiškių.